

Socialinių ir emocinių kompetencijų atpažinimas ir vertinimas mokykloje

Dr. Daiva Šukytė

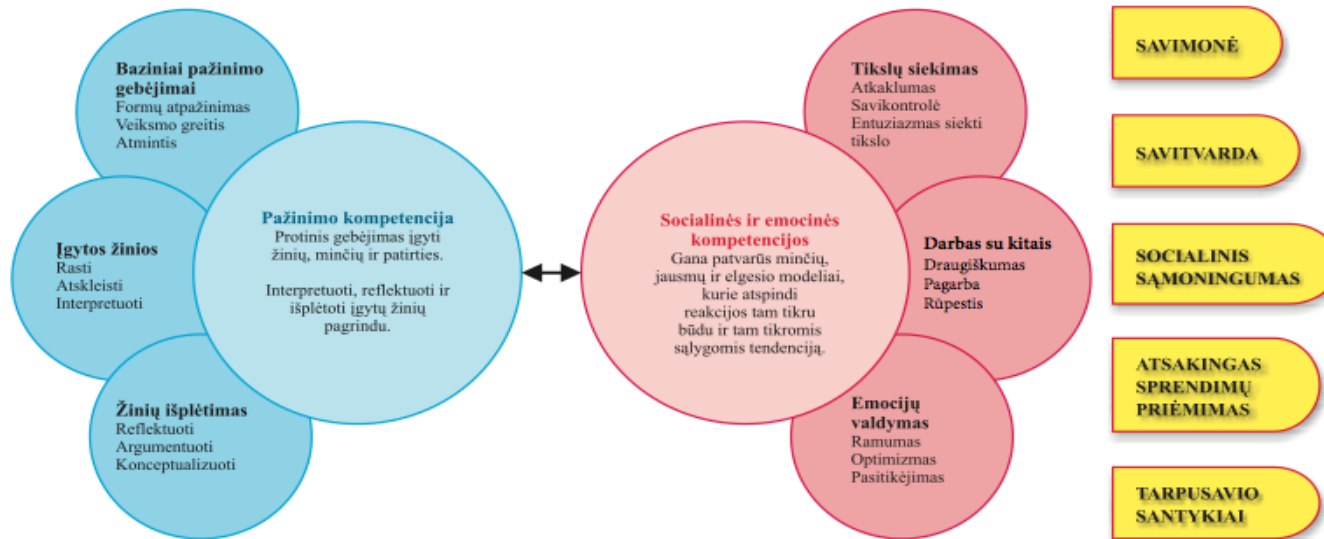
Socialinio ir emocinio ugdymo instituto direktorė,
socialinio ir emocinio ugdymo konsultantė

2017 m. vasario 9 d.

Nauji švietimo rūpesčiai...

- Mokymo koncepcijų permąstymas
 - Mokinių asmeninės patirties svarba, aktyvumas, jausmai ir smagumas
 - Svarba dirbti kartu, išmokti mokytis dialoge su kitais
 - Atnaujinti idėjas apie mokymosi aplinkas
- Mokyklos kultūros ir santykių tarp mokyklos ir bendruomenės permąstymas
 - Mokykla kaip mokymosi bendruomenė
 - Įvairumas ir bendradarbiavimo atvirumas
- Vaidmenų, tikslų ir mokymo dalykų turinio permąstymas
 - Univesalios kompetencijos padeda formotis identitetui ir gyventi tvarų gyvenimą

Kompetencijos progresui

2020 TOP ĮGŪDŽIAI

- Kritinis mąstymas.
- Sudėtingų problemų sprendimas.
- Mokėjimas bendrauti.
- Orientacija į pagalbą.
- Mąstymo lankstumas.
- Bendradarbiavimas.
- Nuovokumas ir sprendimų priėmimas.
- Derybiniai gebėjimai.
- Kūrybiškumas.
- Emocinis intelektas.

Šaltinis: Future of Jobs report. World economic forum 2016

Nuoseklus socialinis ir emocinis ugdymas mokykloje

- 1. Kompetencijos, kurios turi būti stiprinamos nuosekliai.
- 2. Procesas:
 - a. Klasėje
 - b. Mokykloje
 - c. Bendruomenėje
- 3. Instrumentai
 - a. Klasėje
 - b. Mokykloje

Socialinės ir emocinės kompetencijos

Savimonė

- Tikslus savęs suvokimas.
- Stipriųjų pusių, poreikių ir vertybių suvokimas.
- Savo veiksmingumo vertinimas.
- Pasitikėjimas savimi.
- Dvasingumas.
- Savo emocijų atpažinimas.

Savitvarda

- Emocijų valdymas.
- Impulsyvumo sulaukymas.
- Streso valdymas.
- Savęs motyvacija ir drausmė.
- Tikslų iškėlimas.
- Organizaciniai įgūdžiai.

Zins, Bloodworth, Weissberg, Wahlberg, 2004 m.

Socialinis sąmoningumas

- Perspektyvinis supratimas.
- Empatiškumas.
- Įvairovės pripažinimas.
- Pagarba kitiems.

Zins, Bloodworth, Weissberg, Wahlberg, 2004 m.

Tarpusavio santykiai

- Bendravimas.
- Santykių formavimas.
- Darbas kartu.
- Derybiniai įgūdžiai.
- Atsisakymo įgūdžiai.
- Konfliktų sprendimas.
- Pagalbos prašymas ir suteikimas.
- Visuomeninė-labdaringa veikla.

Atsakingas sprendimų priėmimas

- Problemos nustatymas.
- Situacijos analizė.
- Problemos sprendimas.
- Rezultato vertinimas.
- Apmąstymas.
- Asmeninė, moralinė ir socialinė atsakomybė.

Kas tai yra socialinis ir emocinis ugdymas

edukacinis procesas, kuriame vaikai ir suaugusieji lavina esminius socialinius ir emocinius įgūdžius susijusius su:

- savimone;
- savitvarda;
- socialiniu sąmoningumu;
 - tarpusavio santykiais;
- atsakingu sprendimų priėmimu.

SEU proceso dalyviai:

- mokyklos vadovas
- mokytojai
- mokiniai
- specialistai
- administracijos darbuotojai
- techninis personalas
- šeimos
- steigėjas
- socialiniai partneriai
- kiti

Mokyklos vadovo SE kompetencijos

Kompetencija	Nuostatos/įgūdžiai
Savimonė	Emocinė savimonė Tikslus savęs suvokimas Pasitikėjimas savimi
Savitvarda	Savikontrolė Skaidrumas Optimizmas Prisitaikymas prie pokyčių Orientavimasis į tikslo siekimą Iniciatyvumas
Socialinis sąmoningumas	Empatiškumas Rūpestingumas Orientavimasis į pagalbos teikimą
Tarpusavio santykiai	Ugdanti pagalba Įkvepiantis vadovavimas Gebantis valdyti konfliktus Dirbantis komandoje ir bendradarbiaujantis
Atsakingas sprendimų priėmimas	Pokyčių katalizatorius Garbingai šalina kliūtis priimant sprendimus

Socialinis ir emocinis ugdymas klasėje/pamokoje

- 1. Pozityvi mokymosi aplinka:
- Saugi
- Rūpestinga
- Gerai valdoma
- Gero elgesio lūkesčiai

- 2. Mokymo strategijos:
- Įtraukiančios (problema ar fenomenu grįstas mokymas ir pan.)
- Mokymasis vyksta bendradarbiaujant
- Suteikiama laiku visiems pagalba
- Dideli lūkesčiai sėkmei

Socialinis ir emocinis ugdymas mokykloje

- 1. Pozityvi mokyklos aplinka:
- Saugi
- Rūpestinga
- Gerai valdoma
- Gero elgesio lūlesčiai (visiems)
- SEK demonstruoja visas mokyklos personalas

- 2. SEU aplinkos:
- Visos mokyklos erdvės
- Mokyklinis autobusiukas
- Neformaliojo švietimo užsiėmimai

Socialinis ir emocinis ugdymas bendruomenėje

1. Tėvų įtraukimas:

- Aiški tėvų dalyvavimo sistema
- Tėvų dalyvavimas vaikų akademiniam gyvenime
- Tėvų švietimo užsiėmimai

2. Ryšiai su bendruomene:

- Atvirumas bendruomenei
- Naujos ugdymo aplinkos
- Aktyvus dalyvavimas bendruomenės pokyčių procesuose

Socialinio ir emocinio ugdymo instrumentai

Klasėje:

- Mokytojo įsivertinimo instrumentai;
- Nuoseklios socialinio ir emocinio ugdymo programos;
- SEK tobulinančių temų integravimas į dalykus;
- Socialinių ir emocinių kompetencijų tyrimas;
- Savianalizė, refleksija, dienoraštis, protokolai ir pan.

Mokykloje:

- Nuoseklaus socialinio ir emocinio ugdymo vadovo ir priemonių rinkinio pasirinkimas;
- Mokyklos aplinkos stebėsenos ir SEK tyrimas (personalui, mokiniams, bendruomenei);
- Sukurtos saugios mokyklos aplinkos kūrimo programos.

Rezultatas pasiekiamas

- a. Kuriama saugi mokymosi aplinka.
- b. Pasirenkamos įtraukiančios mokymo strategijos.
- c. Pasirenkami SEU instrumentai.
- d. Laikomasi SEU tvarumo veiksmų.

Socialinis ir emocinis ugdymas mokykloje

Mokyklos vadovas ir visas personalas turi:

- SEU viziją;
- SEU plėtojimo 3-5 metų planą;
- Vadovas veikia pasidalytosios lyderystės principais;

Nuosekliai dirbant reikia tikėtis, kad mokiniai ir suaugusieji:

- atpažins ir valdys emocijas;
- rūpinsis kitais;
- priims gerus sprendimus;
- elgsis etiškai ir atsakingai;
- kurs ir išlaikys palankius santykius;
- išvengs neigiamo elgesio.

daiva.sukyte@seuinstitutas.lt